

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . . 1 kor. Egy hóra. . . . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Az újság erkölcsbirái.

II.

Mindig a struccot hallottam emlegetni, mikor az önmagából táplálkozó bölcsességet ostorozta valaki. Ez a szerencsétlen madár a homokba szokta dugni a fejét és azt képzeli, hogy akkor nem látja senki, miután ő se lát senkit. A strucc eszejárásán rendszeresen nevetni szoktak az emberek, én mindig csak sajnálni tudtam.

Hazánkban, sajnos, nagyon sok a strucc-észjárású ember, akik azt hiszik, hogyha a bűnt eltakargatják, nem veszi észre senki. Nem is annyira neveltséges, mint sajnálatra méltó gondolkodás. A kelevényt nem szabad cifra rongyokkal betakargatni. Ha a testben (avagy testületben) kelevény támad, nem szabad engedni, hogy belül fakadjon ki, mert megfertőzheti az egész testet. Kivülről kell a kelevényt kifakasztani és eltávolítani a fertőzött anyagot, hogy a test egészséges része érintetlen maradjon.

Nálunk a kelevényt eltakargatják és a legtöbb bent a testületben fakad ki és megfertőzheti az egész testületet, pedig a bűnnek kiirtására csak egyetlen hatásos szer van, a nyilvánosság pellengére: az újság. A régi világban a pellengér, a kaloda helyettesítette, de megvolt mindig.

Nem igaz, hogy a magánélethez semmi köze a nyilvánosságnak. Igenis van. Akinek piszkos a magánélete, a közéletben sem lehet tiszta. A régi világban is azért vigyáztak annyira a magánélet tisztaságára, hogy a közélet, a nemzeti élet tisztaságát megoltalmazták. Rettenetes szigorral torolták meg a bűnt, de a nemzeti élet tisztaságát fenntartották ezer esztendeig.

Az új-kor szelleme enyhített a közfelfogáson. A tolvajnak nem vágják le a kezét, a gyujtogatót nem hurczolják máglyára, az árulónak nem üti le a hóhér a fejét, de azért van büntetés, ha enyhe is. Az erkölcsstelen életűt nem vesszözik meg és nem seprűzik ki a városból, legfeljebb a rendőség tolonczoltatja el, ha nem ide való. Jobbak-e azért ma a közerkölcsei viszonyok, mint hajdan? Nem; rosszabbak.

Az 1848-as nagy vívmányok közül csak a sajtószabadságról szóló törvény maradt meg, bar már azt is kikézdtek e romlott korszak emberei. A törvény azonban, az anyagi eszmény, úgy ahogy, még érintetlen szentség volna. Legalább márczius 15 én még beszélnek a sajtószabadságról. De hogy gondolkoznak róla? Ugy, hogy a sajtó tényleg szabad, tehát szabad eladni magát a kormánypártnak, 48-as párt-nak, érdekcsoportoknak, sőt egyeseknek is. A sajtó fegyver ma is, de nem a közjó, a közérdek igazságos fegyvere, hanem orvgyilok egyesek kezében.

Ilyen szomorú viszonyok közt örülni kellene, ha akad újság, a mely pártok és önző érdekcsoportok felett áll és a szabad sajtó igazi hivatásának kíván szolgálni — és ime a legelső, ki gáncot akar vetni e lapnak, a függetlenségi és 48-as elvek alapján Debreczen város legelső hivatalnoki székebe ültetett polgármester, aki az erkölcsstelen leplezését nevezi hivatalos írásban — erkölcsöt és szemérmert sértőnek. Nos hát kérdezem: mi az erkölcs akkor?

Az újság felett való erkölcsbiráskodásra joga van minden olvasónak. A nagyközönség, az olvasók ezrei hozhatnak ítéletet is. Hoznak is. A nagyközönség ítélete ellen nincs felebbezés, de a polgármester és az alispán határozata ellen van; a belügyi kormány döntése ellen is. Mert a mi bíránk nem lehet a törvényt kezelő hatalom, hanem a nagyközönség, amely mindaddig mellettünk lesz, amíg az igazságért küzdünk.

Az élet amugy is csunya. A konczért való tülekedés irtózatossá, a politikai és társadalmi élet tele fertelmekkel — és ennek a hü tükre a mi lapunk. A tükör pedig nem szokott hizelegni. Megmutatja bizony az a foltokat is, akár tetszik, akár nem. Ez ellen az ungorkodás hiába való. A szabad gondolatot nem lehet a trafikba zárni holmi utcza elárusítási engedély bevonásával.

Talán a hangja szokatlan e lapnak? Sebaj. Majd megszokják. Az ujoncznak is szokatlan az ágyudörgés.

Először kapkodja ide-oda a fejét, bedugja a fülét, de aztán megszokja. Muzsikává olvad össze a harcz hevében az ágyudörgés is. Harczot hirdet a „Debreczeni Független Újság“ is, igazságos, becsületes, önzetlen harczot a közjóért. Nyílt egyenes harcz ez, nem csöndes vakondmunka. Hozzá kell ehez is szokni, mint az ujoncznak az ágyudörgéshez, mert mi bizony nem fogunk senki kedvéért tilinközni.

Dixi, quod dixi.

Rostkovicz Arthur.

Vármegyénk és közelvidéke.

Az esperesválasztásról. Az alsó-szabolcs-hajduvidéki ev. ref. egyházmegyében folyó esperesválasztásra vasárnap adták le a még hátramaradt egyházközségek a szavazataikat. Eddigi értesüléseink szerint vasárnap szavaztak Hajdubárház, Nádudvar, Balmazújváros egyháztanácsai, valamennyien dr. Baltazár Dezsőhajdusoboszlói lelkészre adván szavazataikat, akinek eddig — tudósítónk értesülése szerint — pusztán a Hajduságból 48 szavazata van. A szavazatok beadásának határideje holnap jár le. Minden valószínűség szerint dr. Baltazár Dezső fogja a legtöbb szavazatot kapni, úgy hogy nem lesz szükség új szavazásra.

Rákosi Viktor Hajdunánáson. A népszerű nánási követ vasárnap jelent meg választói közt, hogy az október 2-án leleplezendő Kossuth-szobor ünnepeinek részleteit a bizottsággal véglegesen megállapítsa.

Tanítóválasztások. Hajduböszörményben, mint tudósítónk írja, az egyháztanács vasárnap délelőtt töltötte be a két megüresedett tanítói állást, amelyre rengeteg sok pályázó akadt. A leányiskolához tanítónőnek Molnár Erzsikét, Molnár Mihály debreczeni pénzügyi hivatalnok leányát, tanítónak pedig Fekete Sándort választották meg, aki eddig kárászai tanító volt.

Tizennégy éves fiú öngyilkossága. K. Tóth Gyula 14 éves szoboszlói fiú a házok padlásán felakasztotta magát. Mire észrevették, meghalt.

Mert a kedvese férjhez ment. H. Fekete Balázs böszörményi 22 éves legény a feletti elkeseredésében, hogy régi kedvese férjhez ment, öngyilkossági szándékból kétszer lőtt magára. Az első golyó nemesebb

10 százalékkal nálam olcsóbb mint bárhol!!

Férfi ruha különlegességek valódi angol kelméiből, ugy-szintén fiú- és gyermek ruhákban rengeteg választék **GERŐ E.** ruha áruházában, **DEBRECZEN, piacz-u. 47.,** a Dréher sör-csarnok kapuja mellett, (az „Emke“ kávéházzal szemben.)

részt nem sértett, a második a bordán keresztül hatolva, a belső részekbe hatolt. A legény sérülése életveszélyes.

Esküvő. Ifju Cseke Gábor szoboszlói ev. ref. tanító szombaton tartotta esküvőjét Ujvári István birtokos Juliska leányával. Az esketést dr. Baltazar Dezső lelkész végezte.

Veszedelemes medveadászat.

Hajza az elszabadult medvékre.

Nagy szerencsétlenség történt csütörtökön hajnalban a békésmegyei Szent-Torony községben, a hol a felriasztott lakosság valóságos medveadászatnak volt szemtanúja.

Szerdán este ugyanis három macedón medvetanczoltató érkezett a községbe. A három ember Asztalos István korcsmáros udvarába tért be, a félszer alatt huzták meg magukat s a félszer egyik oszlopához kötözték a medvéket is.

Éjjel azonban eddig még ki nem derített módon a medvék kiszabadultak és elmenekültek. A medvék eltűnését gazdáik csak hajnalfele vették észre s rögtön keresésükre is indultak, de már akkor a lakosság egy része is talpon volt. A falubeli kutyák ugyanis éktelen csaholásukkal felriasztották a lakosságot. A nagy láрма által felbőszített medvék bemenekültek a nyitott udvarokba.

Egyik medve Zakar János háza udvarába menekült. Pap Elek, a Zakar szomszédja lövéssel akarta kizavarni a hivataln vendéget, de mikor a fegyverét elsütötte, abban a pillanatban lépett ki az istállóajtón Zakar 17 éves fia, kinek a lövés a nyakába furódott s a halálát idézte elő.

Hasonló szerencsétlenség történt a másik két medve üldözésénél is, a mikor a menekülő medvékre irányított lövések egyike behatolt Szabó Pál háza ablakán és a lövés Szabónét, aki éppen az ablakon akart kinezni, mellén találta. Szabóné a halállal vívódik. A három állatot hosszas hajza után sikerült elfogni. A hatóság a medvéket is, meg gazdáikat is letartóztatta.

UJDONSÁGOK.

Izgalmas egyháztanácsi ülés.

Hajduböszörmény népe Zsigmond Sándor ellen.

Tíz nap telt el a volt esperes sikkasztásainak leleplezése óta. A kínos ügy, amely nagy port vert fel, már elaludt volna, de a debreczeni törvényszék vádpanaszára által szabadlára helyezett Zsigmond Sándor újabb viselkedésével izgatja egykori híveit, akiket végtelenül elkészerít a szegény, hogy a papi állása ellen nagyon vétkezett, bűnös ember nem akar félrevonulni, hanem ott tanyáz ismét a paplakban.

Az izgatottságot Hajduböszörményben még fokozta az a körülmény, hogy Zsigmond, mikor szabadlára helyezték, visszavonta a lemondását. A beadvány, melyet az egyháztanács hozott intézett, a következő:

Nagyiszteletű egyháztanács!

Nem kaptam ugyan jegyzőkönyvet róla, de tudomásom van, hogy a szeptember 11-én tartott presbiteri gyűlésen — feltételhez kötött — lemondásomat magának a feltételeknek melezésével fogadták el.

E tudomás alapján tisztelettel jelentem ki, hogy miután a feltétel, melyhez lemondásomat kötöttem, nem teljesült, beadott kérvényemet, mint be nem adottat kérem tekinteni, annyival inkább is, mert ellenem a fegyelmi eljárás megindított,

ván, lemondásom már ezért is semmisnek tekintendő.

Tisztelettel jelentem ki, hogy ügyem bevégezéséig — amely különben is nagyon rövid ideig fog tartani — lelkészi szolgálatot csak segédlelkészem által teljesítetek. A gyülekezet t. tagjainak érzelmeit tiszteletben tartom és állásomat majd, a bíróság ítéletének jogerőre emelkedése után, azonnal a t. közönség rendelkezésére bocsátom.

Tisztelettel jegyzem meg azt is, hogy most már — épen felsőbb helyről nyert alkalmazkodás folytán — az előző lemondásomhoz kötött feltételeknek (t. i. a félszvi fizetés és szabadságolás) megadása esetén is — lemondásom visszavételéhez ragaszkodnom kell.

Magamat a t. presbiterium elnéző jóindulatába ajánlva vagyok

Hajduböszörmény, 1904. szeptember 15.

alázatos szolgálja
Zsigmond Sándor.

Mennyi cinizmus e pár sorban. Az erkölcsi züllöttségnek milyen mértékét mutatja e hang. Még ő igéri, hogy nem fog egyházi teendőket végezni. Az ember eszé megáll.

Villámgyorsan terjedt el a hír a városban, hogy Zsigmond visszavonta a papi állásáról való lemondását. Ez a hír még nagyobb elkészeredést keltett, mint a sikkasztások kipattanása. Az elkészeredettek nem tudták mitevők legyének. A higgadtabbak kerekedtek felül és a következő beadványt intézték az egyháztanácshoz:

Tekintetes egyháztanács!

Mivelhogy annak jöttünk tudomására, hogy Zsigmond Sándor még most is a paróchián lakik és ezt tovább nem tűrjük, hogy a ref. egyházépületet ilyen bűnös továbbra is lakja, az eddigi mulasztást pedig felrójuk az egyháztanácsnak és az elnökségnek, mert mikor az lemondását szeptember 11-ére beadta és az egyháztanács elfogadta, és még hozzá el is csapta; ennél fogva a lakást átengedni nem lett volna szabad.

H. Böszörmény, 1904. szeptember 16.

Drén Sándor

(és még 206 aláírá.)

Kínos 24 óra telt el a várakozásban. Az elkészeredett népet alig tudták lecsillapítani a higgadtabbak. Végre is abban nyugodott meg mindenki, hogy megvárják türellemmel az egyháztanács vasárnapi döntését.

Az egyháztanács döntése.

Vasárnap délelőtt tartott gyűlést a hajduböszörményi ev. ref. egyháztanács. Bár ez a kínos és joggal felháborító ügy izgatja a szenvedélyeket, az egyháztanács ülésének lefolyása nyugodt, komoly és méltóságteljes volt. A legfontosabb és a legnehezebb helyzetben is megőrizte ez a derék és hivatásának magaslatán álló erkölcsi testület higgadságát és komolyságát.

Az ülést Szolnoky Gerzson lelkészelnök nyitotta meg. Bemutatja Zsigmond levetélét, amelyben a lemondását visszavonja. (Nagy zugás minden oldalon.) Ezután előterjeszti Soltész László helyettes esperes levetélét, melyben értesíti az egyháztanácsot, hogy a Zsigmond Sándornak lelkészi állásáról való lemondását bejelentő egyháztanácsi határozatot tudomásul vette és szeptember 16-án megbizta Jakucs Lajos szovati lelkész, hogy szeptember 18-án menjen Böszörménybe a lelkészválasztás előmunkálatainak megtétele végett, de közbejött akadályok miatt Jakucs nem tehetett eleget a megbízásnak, miért is felhívta, hogy újabb határidőt tűzön ki. (Helyeslés.) Ezután határozati javaslatot terjesztett elő, amelynek tartalma a következő:

„Miután Zsigmond Sándor lelkészi állásáról önként mondott le és az egyháztanács lemondását már tudomásul vette, sőt az egyháztanács felterjesztése alapján a h. esperes a lelkészválasztásra az intézkedéseket is megtette, ennél fogva a Zs. S. beadványa felett az egyháztanács napirendre tér.“

Egyhangú helyesléssel emelte határozattá az egyháztanács Szolnoky Gerzson lelkész javaslatát.

Következett Drén Sándor egyházközségi képviselő és 206 társának beadványa.

Legelőször Oláh Bálint szólt fel. Ugy látja a beadványból, hogy a hívek nincsenek megelégedve az egyháztanácsnak a Zsigmondal szemben elkövetett eljárásával. Van is némi igazságok, de a kérdés felett a törvény rendelkezik. A hívek kérése elől nem lehet elzárkózni, mert a további kelemelenségeket el kell kerülni. Tudomása van arról, hogy egyesek az elkészeredettek közül elmentek Zsigmondhoz és követelték, hogy takarodjon el a parókiáról, mert nem engedik, hogy azt bünbarlangnak tekintse. Nehéz a dologhoz hozzájárulni, a míg a vizsgálat tart, de úgy véli, hogy a hívek közönsége teljesítendő, ha törvényben nem ütközik. (Helyeslés.)

Oláh Bálint felszólalását U. Szabó Mihály is helyesli. Attól a pillanattól kezdve, hogy Zsigmond lemondását az egyháztanács elfogadta és tudomásul vette a h. esperes is, a papi állás megüresedett és Zsigmond megszűnt pap lenni. A papi állás megüresedésével a papi lakás az egyház rendelkezésére áll. Indítványozza, — nehogy esetleg az egyháztanács a felsőbb hatóságokkal összeköttetésbe jöhessen: kérjék meg az esperesi hivatalt, hogy Zsigmondot a lakásból mielőbb kiköltöztesse. Hszen maga Zsigmond írja a levelében, hogy ő nem végez papi szolgálatot többé, mert ez a nép vallásos érzésével ellenkeznék. Elismeri, hogy Zsigmond nagyesszü ember, aki most botrányt akar csinálni és velünk akarja rehabilitálni magát, hogy az ő szennyes köpönyéket mi vegyük magunkra. Erre mi nem vagyunk kaphatók. (Általános helyeslés.) Indítványozza, keressék meg az egyházmegyei elnökség, hogy miután Zsigmond megszűnt itt pap lenni, az egyház épületéből haladéktalanul kilakoltassék.

Az indítványt az egyháztanács egyhangúlag elfogadta. Ezután Porcsalmy Gyula indítványozta, hogy Zsigmondot, aki a város képviselőtestületében az egyházat virilis képviselőként képviselte, ezen tiszteleti állástól megfosztják és a város képviselőtestületébe Kálmán Lajos főgondnokot küldik ki, (éljenzés) és ugyancsak Porcsalmy Gyula indítványára a polgári iskolai iskolaszék elnökévé Szolnoky Gerzson választották meg.

Az izgatott közhangulat.

Vasárnap kora reggeltől a késő esti órákig nagy néptömeg hullámozott a böszörményi paplak előtt és izgatottan tárgyalta a bűnös pap dolgait. Fenyegető hangok is hallatszottak, összeszeszorult öklök emelkedtek a becsukott ablak felé. A közfelháborodás leirhatatlan.

Az egyháztanács határozata kissé csillapítólag hatott, bár a nép nem nyugodott meg benne, hanem bangoosan követeli a bűnös pap kilakoltatását.

— Az urak nagy része még most is vele tart — mondták végtelen felháborodással az elkészeredett emberek, a kik még a debreczeni törvényszék vád-

tanácsának határozatát is Zs. belolyásának tulajdonítják botorul.

— Hogy a szeme nem sül ki — mondták az asszonyok és tüzeltek a férfiakat. Azt várják kendtek, hogy az asszonyok seprűzzék ki?

Szerencsére az eféle izgatásoknak nem volt fogantaja, mert a higgadtabb elemek elejét tudták venni, hogy az elkeseredett nép erőszakosságokra ragadtassa magát.

— Kossuth-dalestély a Bikában.

A „Kossuth Dalkör” a jeles minden ízében a sikerült dalestét rendezett az „Arany Bika” dísztermében Kossuth Lajos születésének 102-ik évfordulójának emlékeztetésére. És igazán szép és nagy közönség jött össze a sikerült ünnepélyes estre. Kiss Béla magyar dalokból összeállított nyitánya után a Kossuth-Dalkör hat énekszámot adott elő kiváló udással, biztos dallamvezetéssel, tiszta összhangzatos kísérettel, különösen elragadta a közönséget a nagy zeneszerző, id. Ábrányi Kornél Kossuth-dala, a nagyértékű dalműt minden hangjában megértő, tökéletes előadásával és Petőfi „Falu végén kurta korcsma” című gyönyörű románézának Wusching elragadó zenejével való bemutatása. Ez a mostoha nagy zeneszerző fia hazánknak a költemény minden sorának hangulatát, értelmét olyan beszélő zenével ajándékozta meg, hogy nem csoda, ha a közönség alig tudott betelni a gyönyörűséggel. Egy ballada, népdal és a Kossuth indulót adta még elő a zenekar s ezután reggeli 4 óráig táncz volt. Kitűnő jókedv ragyogott minden leány szemében, pedig sok és szép leány volt az estén. Imk itt a névsor: **Asszonyok:** Özv. Kis Józsefné, Kovács Mihályné, Kovács Lászlóné, Szekeres Andrásné, Kozma Józsefné, Szabó Péterné, Kovács Béláné, Fravoszi Pálné, Nagy Józsefné, Rácz Istvánné, Makai Istvánné, Csizsár Mihályné, Medgyesi Gáborné, Kovács Józsefné, Kőkert Gusztávné, Bálint Józsefné, özv. Ács Gáborné, Jóna Mihályné, Bazsek Lajosné, Sárándi Lajosné, özv. Balázs Istvánné, Jánky Béláné, Dr. Bacso Dezsóné, Domináth Józsefné, Hajdu Józsefné, Kardos Józsefné, Szűk Antalné, Munkácsi Mihályné, Nicht Jenőné, Gyenge Andrásné, Erdei Gáborné, Farkas Mihályné, Pócsi Imréné, Kovács Jánosné, Kiss Istvánné, Tokai Istvánné, Kelemen Sándorné, Szokol Gáborné, Kalupka Józsefné, Kereszturi Jánosné, Szabó Ferenczné, Nagy Lajosné, özv. Czeréhné, Lemán Lászlóné, Kosztieszi Bertalanné, Sárosi Jánosné, Dihen Jánosné, Gordon Demeterné, Szekeres Lászlóné, Jeremias Károlyné, Girasch Jánosné, Törő Imréné, Asztalos Gáborné, Nagy Jánosné, Meszter Sándorné, Kis Istvánné, Kovács Gáborné, Molnár Antalné. **Leányok:** Tóth nővérek, Szabó Mariska, Tóth Erzsike, Németi Eszti és Piroška, Orosz Piroška, Szűcs Juliska, Kozma Katóka, Kovács nővérek, Kiss Rózsika, Kovács Mariska, Bálint Ilonka, Bálint Mariska, Rácz nővérek, Nagy Ilonka, Ács nővérek, Pócsi nővérek, Bagoly Erzsike, Bagoly Eta, Heck nővérek, Szeremi Irma, Szabó Mariska, Cseresznyés Mariska, Nozód Irma, Halupka nővérek, Kereszturi Rózsika, Kereszturi Eszti, Bogi Juliska, Nánási Erzsike, Szabó Margitka, Czerék nővérek, Nagy Erzsike, Csizsár Juliska, Bordon Margitka, Bordon Vilmácska, Szekeres Margitka, Fülöp Mariska, Szatmári Ilonka és Erzsike, Zobor Rózsika, Tóth Erzsike, Bazsek Erzsike és Mariska, Jeremias nővérek, Balázs Rózsika, Molnár Juliska, Munkácsi Mariska, Farkas Mariska, Nagy Ilonka, Kovács Juliska, Pénzes Mariska, Törő Juliska, Asztalos Juliska, Kovács Eszti. A négyest száz párnál több tánczolta.

— Házépítő malom-munkások.

A debreczeni István-gőzmalom munkásainak önképző és segélyző egylete a kétmalom-utca 7. sz. a. házat és telket vett, amelyet a társas kör céljainak megfelelőleg átálakitott, berendezett és felszerelt. Barátságos, kedves otthona lesz ez az István malom derék, törekvő munkásainak. Nyáron kellemes udvari helyiség áll a tagok rendelkezésére a kuglizóval, télen két tágas terem billiárdasztallal, azonkívül rendezett könyvtárral, hírlapokkal. A csinosan berendezett körhelyiségeket gázzal világítják. Az új körhelyiségben vasárnap délután tartott ülést a derék egylet választmánya Pavlicza Pál elnöke alatt, amelyen a végelszámolást ejtették meg.

— **Tolvaj hetes.** Denkó János, darabos-utca 13. sz. a. lakó kocsis öszezakupogtatott 50 koronáját ellopta Hári Pál hetes. A tolvaj Lovas Sándor vendég-utca 16. sz. a. lakosnak adta át a pénzt, amely 30 fillér híjával megkerült. A tolvajt letartoztatták.

— **Amerikai lelkész esküvője.** Kuthy Elemér, északamerikai passax-i ref. lelkész a napokban tartotta esküvőjét Biró Mariska kisasszonnyal, Biró Antal ref. lelkész leányával Derecskén. A fiatal pára a jövő héten kél utra.

— **Kender és lentermelésünk.** A földmivelésügyi miniszter a kender és lentermelés fokozottabb előmozdítása céljából költségvetésileg rendelkezésre adott nagyobb összeget nemcsak a termelési és feldolgozási ismeretek behatódó fejlesztésére hivatott intézmény létesítésére, hanem a kender vagy lenkórót feldolgozó mezőgazdasági iparvállalatok, valamint külön áztatók közvetlen támogatással elősegítésére és a szövethuzati uton előállított felgyártmányok megfelelő értékesítésének szervezésére kívánja felfelhasználni. Erre vonatkozó elhatározásait közölte a debreczeni kereskedelmi és ipari kamarával, fölkerve egyttal, hogy a feldolgozó telepek létesítésére és a feldolgozott áruk értékesítésére a hazai ipar és tőke figyelmét hívja fel, ezáltal közhasznú törekvéseiben támogassa. A kender és lenfeldolgozó telepekre vonatkozó államsegélyes kérvények közvetlenül a földmivelésügyi miniszter urhoz nyújtandók be, míg az önálló áztatókra vonatkozó a vármegye alispánjához, ki azt a gazdasági egylet és közzgazdasági előadó véleményével együtt tarjeszti fel. Megállapítja továbbá a rendelet a segélyezés részletes feltételeit, a kölcsönök visszafizetésének módzatait, amelyekre vonatkozólag a debreczeni iparkamara is megadja a szükséges felvilágosításokat.

— **Talált tárgy.** Folyó hó 14-én vetőgépcső találtatott. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányság bünygyi osztályánál.

x **Uj! Kézi szőlőprés,** melylyel mindenki házilag készíthet mustot, darabja 90 kr. Mentze Henrik ujdonságok áruházában.

x **Ismét érkeztek uj kőzításkák Mentze áruházába.**

x **Villanylámpákhoz uj töltések érkeztek Mentze áruházába.**

x **Pénzkölcsönöket** személyhitelre, jelzálogra gyorsan kieszközöl a 27 pénztárazettel összekötötésben levő **Rácz Béla** bankirodája Debreczen, Csapó-u. 12. Telek-könyvi kivonat, kataszteri bírtok iv árverése után azonnal megkapható, minő és mennyi kölcsön eszközölhető ki az ingatlanra. Törlesztéses kölcsönök kisebb bérhazakra is kaphatók. Bővebb magyarázatra vonatkozó tervezet Csapó-u. 12. sz. a. ingyen kapható.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatokban.

Elfogott japán kémek.

Japán kémek orosz szerkesztőségben.

Még a háboru kitorésekor történt, hogy az orosz lapok egymást igyekeztek a háboru hírekben tullicizálni. Bármennyit közöltek is a háboru eredményeiből, azt az oroszok mindig keveselték.

Igy történt meg az a különös eset, hogy egyik legelterjedtebb és legjobban olvasott orosz lap, két valódi japán ujságíró alkalmazott a szerkesztőségben, hogy mindennap uj és eredeti hírekkel szolgálhasson. A két japán ujságíró nagyon jól érezte magát az orosz szerkesztőségben és pontosan megfelelt feladatainak.

Ép ugy dolgozott az orosz győzelmeknél, mint a japán győzelmeknél. Nem látzott meg rajuk, hogy valami nagyon bän ködnának honfitársaik egyik vagy másik vereségen. És ez a képmutatás vezette félre a nagyon ravasz orosz szerkesztőséget. A két sarga ujságíró annyira megszerette az oroszokat, hogy egyikük orosz leányt vett el feleségül.

De a házasság után sem vált el a két jó barát, hanem tovább is együtt lakott. Sőt némelykor a szerkesztőség farasztó munkája után hazatérve, még éjjelig dolgoztak erősen — a japánok részére. A két ujságíró ugyanis a nappal szerzett értesületeket éjjel megirták Japánba és így sok fontos hadikészülsről értesültek Japánban előre.

Ki tudja, meddig folytatta volna a két ravasz japán a kémkedési munkát, ha egyik levelüket a multkor elfogott hajón az oroszok el nem csipik. Ezzel vége is lett a gyöngyveteknek.

Az orosz szerkesztőség pedig nagyon meg lehet elégedve önmagával, hogy orosz pénzen tartott el japán kémeket.

TÁVIRATOK.

Bismarck fia meghalt.

Friedrichsruhe, szeptember 19. Bismarck Herbert herczeg vasárnap délelőtt negyed 10 órakor csendesen elhunyt.

Előkészületek a mukdeni csatára.

Pétervár, szeptember 19. Saharow tábornok táviratozza a vezérkarnak 16-ikán és 17-én a mandzsuri hadseregnél sehol sem fordult elő összeütközés. Az előőrsök jelentékeny megerősítése vehető észre, különösen Bianopudra falánál és a vasutól keletre a Jantaj-bányák irányában.

Váltóhamisító osztrák kapitány.

Budapest, szeptember 19. A budapesti büntető törvényssék elfogató parancsot adott ki Hergliannovics Ferencz es. és kir. százados ellen, aki 1100 koronás váltóra ráhamisította testvérének nevét. A százados a nyomozás elől megszökött.

Pénzhamisító asszony.

Budapest, szeptember 19. A rendőrség pénzhamisítás miatt letartóztatta özv. Vörös Béláné Zimányi Emilia 41 éves ház mesternőt. Az asszony koronásokat és forintosokat gyártott Gizella-ut 2. sz. a. levő lakásán, ahol a megjelent detektívek a tüzhely hamujából szedték ki a gipszmintákat és czinkdarabokat. A hamis pénzt a küszöb alatt rejtegette, amelyet a rendőrség emberei szintén megtaláltak.

Nyilttér.

SZOLYVAI ásványviz.

Elsőrendű szaktérfiak vegyelmzése alapján lithion tartalmánál fogva kiváló hatású **köszvény-, vese-, hólyag bajoknál, ugyisintén gyomor-, torok-, tüdő-, gége-bántalmaknál.**

Eredeti tulajdonságát éveken át megtartja a palaezokban. **Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!**

Borral igen üdítő ital!

Kapható minden jobb fűszerüzletben és az **Uradalmi ásványvizek bérlőségénél Szolyván (Bereg megye).** Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, szontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

A volt Vadász Emil-téle szőlő telepen az összes csemege szőlő kilója 10 és 12 krajával a telepen eladó. Telefon szám 192.

Kaiser Salamon Debreczen és vidéke legnagyobb részlet-áruháza Debreczen, Hatvan-u. 2. Ajánl az őszi idényre kényelmes **heti vagy havi részletekben vászon, damasz, canavász, férfi- és női ruha szövetek, ág- és asztal terítők, csipke- vagy szövet függöny, szőnyeg, tükrök és képek, azonkívül férfi- és női ruhák, őszi és téli férfi-, fiu- és gyermek kabátok, gallérok, raglanok stb.**

Jó házból való fiu tanulónak felvétetik Atyim János fűszer- és csemege kereskedésében Petőfi-tér 12.

Italmérőknek. Saját főzésű kistüsti szilvapalinka fehér áru, kitűnő minőségben kapható igen jutányos árban Schvarz Gyuláná Alsó-Józsán.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállásmérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L. Kossuth-utca 1.** szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Darabos-utca 57. sz. a. ház, mely évente 1500 kor. lakbért jövedelmez, jutányos árban eladó.

Csinos alakú gyakorlott varróleány ajánlkozon Rózsa Lajoshoz kistemplom-ér.

Használt vetőgépek, teljesen kijavítva minden nagyságban teletőség mellett a legolcsóbb árban előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók. **Rámer Sándor nagytrafik udvar,** Piacz u. 26. Ugyanott vetőgépek kölcsön is kaphatók.

Trágya eladás. A debreczeni méntelepnél átlag 200 ló után összegyülemelő trágya készpénzért vagy alomszalmaért eladó. Bővebb tájékoztatást nyújt a ménteleposztály parancsnokság.

Egy vagy két tanuló Gulyás Géza bádognál Hatvan-utca 15. sz. a. fölvetetik. Ugyanott villany-felszerelések és javítások legolcsóbban elvállaltatnak.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utóda cégénél **DEBRECZEN, Kistemplombazár.**

Az iskola idény kezdetével ajánlják kitűnő minőségű

fiu- és leány fehérneműket

harisnya, kötények, matrácok, paplanok stb. stb. nagy raktárát.

Intézetbeli növendékeknek előírás szerint.

Határozott árak!

„Barát ital“

gyomorlikőr készítményem a legkitűnőbb étvágyat hozó **gyomortisztító,** az emésztést elősegíti, igen jóízű és gyorsan ható, naponta két pálinkás pohárral elegendő.

Régi gyomor baj székrekedés és hideglelés ellen csakis ez segít.

Egy üveg ára **40 és 80** krajczár. Kapható a készítőnél levélbeni megrendelésre postán.

Cím: **Zenke Zoltán, Szeged.**

Kereskedők ismét elárúsításra nagy engedélyt kapnak.

Kapható Debreczenben: Kontsek Géza, Parti Ferencz, Geréby Fülöp utóda, Váray József, Gyarmaty József urak fűszer üzletében. — **H.-Böszörményben:** Szabó Sándor, **H.-Szoboszlón:** Körner Béla, **H.-Hadházon:** Horovitz Mórítz fűszer üzleteiben.

Utazó és helyi ügynökök felvétetnek.

Gazdák és sertésbizlalók

figyelmébe ajánlom a többszörösen kitüntetett

Sertés-táppor

készítményem mindenféle sertésbetegség ellen minden háznál szükséges.

Ezen tápport higas kevert közzé vagy nedves kukoriczára hinteni kell, minden sertésre egy kanálnyt számítva, mi által a sertések étvágyukat visszakapják, a beleiket ezen por kitisztítja s ez által minden betegség csirája bennök elnyomva lesz, mivel egészen friss és tiszta vért kapnak és a **testi súlyok is növekszik.**

Egy doboz ára 10, 25 és 50 krajczár. 6 korona rendelésnél 30% árengedmény.

Készítés és levélcím:

Zenke Zoltán Szeged.

Kapható Debreczenben: Kontsek Géza, **H.-Böszörmény:** Szabó Sándor, **H.-Hadház:** Horovitz Mórítz fűszer üzletében.

500 frtot

fizetek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használatát mellett, üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 48 kr.) **Bartilla-Winkler Ede, Wien, 19/L, Sommergasse 1. Főraktár Török J. Budapest, Király-utca 12.** — Kapható minden gyógyszerárban és drogonáriában — Csakis „Bartilla fogviz“ kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 2 forint 60 krért.

Iskolás fiuk és leányok

részére

**kész fehérneműek,
chiffon ingek, gallérok,
kézelők, nyakkendők,
zsebkendők, harisnyák,
paplanok, matrácok-
flanel-takarók**

olcsón szabott árakhoz kaphatók:

Szabó Lajos fiai cégénél
Debreczen, Rózsa-tér.

Eladó tűzifa.

Hidi Imre és Csete Mihály tudatják, hogy a grófi erdőben (**Vedres-
abrányi erdőben**) nagy mennyiségű

tűzifa eladó.

Cserfa	hasított	4200	öl
Gyertyánfa	„	300	„
Tölgyfa	„	270	„
Dorongfa	„	900	„

készletben.

Értekezni lehet: **Hidi Imre** urnál Nagy-Szalontán, (Biharmegye.)

Kereskedők, Kereskedő segédek, Kis-kereskedők,

kik egyes-bajos dolgaikban, u. m.: adó, tőzsde, italmérés, hadmentesség, viteldijak, illetékek, díjszabásokban tanács nélkül saját tájékozottságukra vannak utalva, saját érdekükben rendeljék meg a **Magyar Kereskedők Zsebnaptárát** 1905. évre. Ara 2 korona (bélyegben is beküldhető.) Tartalmazza az alkalmazottakra vonatkozó törvényeket és értelmes magyarázatokkal felsorolja a kereskedőket érdeklő összes törvényeket és hasznos tudnivalókat. — Cím: **Nagy Sándor** nyomdaigazgató Pécs.